

Izvorni znanstveni rad

UDK 811.163.42'282 : 271.5 (497.5 Zagreb) "16"

Primljeno 2018-03-13

Prihvaćeno za tisak 2018-08-29

Tema dvobroja: kajkavski književni jezik od povijesnosti do suvremenosti

POGODBE NA KAJKAVSKOM JEZIKU IZ 17. STOLJEĆA ZA IZVOĐENJE RADOVA U ISUSOVAČKOJ CRKVI SV. KATARINE NA GRIČU

Alojz Jembrih, Zagreb

Sažetak

U povijesti kajkavskoga književnog jezika mnogo ima tiskanih i rukopisnih tekstova koji potvrđuju njegovu polifunkcionalnost. Upotreba kajkavskoga književnog jezika sve više se utvrđivala i u djelima autora isusovačkoga reda u Zagrebačkoj biskupiji u kojoj su počeli djelovati u Zagrebu od 1607. do 1773. Njihovo je institucionalno sjedište bilo na Griču – Gornjem gradu gdje su osnovali isusovački samostan, kolegij – gimnaziju, potom sagradili crkvu sv. Katarine. Iako je jezik poučavanja u gimnaziji bio latinski, isusovci nisu izostavili kajkavski jezik iz svoje komunikativne društvene djelatnosti. To se najbolje razabire upravo u predočenim tekstovima pogodbi/ugovora sklopljenim između njih i izvođača građevinskih i drugih radova na crkvi sv. Katarine u Zagrebu. No, pogodbe/ugovori sklapani su i na latinskom i njemačkom jeziku. Ovdje su odabrani takvi tekstovi koji su pisani kajkavskim književnim jezikom s namjerom da se pokažu funkcionalnost, stil i leksik toga jezika iz 17. stoljeća.

Ključne riječi: kajkavski jezik; isusovački red; crkva sv. Katarine u Zagrebu; graditeljstvo; pogodbe/ugovori.

U mađarskom Državnom arhivu u Budimpešti pohranjeni su razni rukopisni dokumenti važni za povijest isusovačkoga reda u Zagrebu. U taj su arhiv dospjeli nakon ukinuća isusovačkoga reda 1773. godine.¹ Većina je tih dokumenata na latinskom jeziku. Budući da su isusovci i pastoralno djelovali u kajkavskom Zagrebu od 1607. godine i izvan njega,² u svojoj djelatnosti nisu zapostavljali jezik

¹ O povijesti isusovačkoga reda u Hrvatskoj vidi: Miroslav Vanino, *Isusovci i hrvatski narod*, I., Zagreb 1969.

² Vidi: Vanino, *nav. dj.*, 323-328. Treba još reći da je Franjo Fancev, kad je radio u NSK u Zagrebu, osobnom zauzetošću uspio iz Budimpeštanske sveučilišne knjižnice nabaviti kopije rukopisa *Historia Collegii Zagradiensis S. J.* Vidi: Franjo Fancev, *Građa za povijest školskog i književnog rada isusovačkoga kolegija u Zagrebu*. Starine, JAZU, knj. XXXVII., Zagreb 1934., 3.

zagrebačke sredine, odnosno Zagrebačke biskupije tj. koristili su kajkavski jezik. Svjedoče o tome i pokoje isusovačke školske drame³ i isusovački propovjednici koji su propovijedali kajkavskim jezikom, kao i mnoge tiskane kajkavske knjige isusovačkih autora. Kajkavski je književni jezik u tiskanoj knjizi potvrđen 1574. u Pergošićevu *Dekretumu*.⁴ Potom u Vramčevoj *Kronici* (1578.) i *Postilli* (1586.).⁵ Sedamnaesto je stoljeće postalo bogatije što se tiskanih knjiga tiče i kajkavski književni jezik postaje društveni jezik plemstva, svećenstva; njime se pišu testamenti, ugovori, privatna pisma. On postaje polifunkcionalno sredstvo književnoga priopćavanja.⁶ Bio je to jezik koji je nadilazio mjesne kajkavske govore. Osim toga, Zagreb je zarana bio političko, kulturno, crkveno i gospodarsko središte sjeverne Hrvatske, odnosno Slavonije.⁷ Stoga je razumljivo da je zagrebačka kajkavska osnovica postala književnim kajkavskim jezikom. No, u Zagrebu su se, u 17. stoljeću, susretali govornici iz drugih krajeva pa je dolazilo i do jezične

³ Vidi: Vanino, *nav. dj.*, 261-288; Alojz Jembrih, *Isusovačka školska drama u zagrebačkoj i varaždinskoj gimnaziji...*, Kazalište, br. 4, Varaždin 1995., 45-51. Isti, *Kajkavska književno-jezična baština isusovaca u 17. i 18. stoljeću*, Isusovci u Hrvata, zbornik, Zagreb 1992., 325-334; Isti, *Kazimir Bedeković teološki, filozofski i dramski pisac 18. stoljeća*, Beč-Zagreb 2001., 149-172.

⁴ Knjiga je dostupna u pretisku, za tisak priredio i priloge napisao Zvonimir Bartolić, Matica hrvatska, Zrinski Čakovec 2003. Inače treba još spomenuti da je Istvan Werböczy u Beču 1517. dao tiskati svoj latinski prijevod: *Tripartitum opus iuris consuetudinarii incliti regni Hungariae*. Zato je u naslovu svoga kajkavskoga prijevoda Ivan Pergošić 1574. i naveo: "Dekretum koteroga je Verbeuczi Ištvan diački popisal." Tiskao je knjigu putujući tiskar iz Donje Lendave Rudolf Hofhalter koji je bio kod Nikole Banfíca koji je pak imao za ženu sestru Jurja Zrinskoga Uršulu. Budući da je Maksimilijan II. poslao Banfícu pismo u kojemu ga podsjeća da se kod njega nalazi tiskar koji tiska protestantske knjige i da ga treba otpustiti. Banfícu je Juraj Zrinski dao utočište, pa je u naslovu navedeno da je knjiga tiskana u Nedelišću.

⁵ Vramčeve su knjige dostupne u pretisku: *Kronika vezda znovič*, za pretisak priredio i pogovor napisao Alojz Jembrih, HAZU, KS, Varaždin-Zagreb 1992; *Postillu* za pretisak priredio i pogovor napisao Alojz Jembrih, HAZU, KS, Zagreb-Varaždin 1990.

⁶ Vidi katalog izložbe: *Kajkaviana croatica-Hvatska kajkavska riječ*, ur. Alojz Jembrih, MUO, Zagreb 1996.

⁷ Od tuda dolazi naziv *slovenski orsag, lingua sclavonica, slovenski jezik* što znači jezik koji se rabio u Slavoniji čiji se geografski prostor i u srednjem vijeku prostirao sve do istočne granice današnje Slovenije, dakle i do Brežica. Budući da je i Zagrebačka biskupija utemeljena sa sjedištem u Zagrebu koji je bio glavni grad Slavonije, jezik koji se, uz latinski, dijelom koristio i u službi Božjoj bio je slovenski (slavenski) koji je u 17. stoljeću zamijenjen nazivom horvatski jezik, a u 19. stoljeću u slavistici nazvan kajkavski. O nazivu *slovenski* vidi: László Hadrovics, *Seit wann wird kajkavische Dialekt "hrvatski jezik" genann?*, Dona Slavica Henipontana in honorem Herbert Schlesnik, München 1987; Radoslav Katičić, "Slovenski" i "Hrvatski" kao zamjenjivi nazivi jezika hrvatske književnosti, *Jezik*, XXVI., br. 4, Zagreb 1989; Alojz Jembrih, *O Vramčevoj Kronici*, pogovr pretisku, HAZU, KS, Zagreb-Varaždin 1992., 62-66, podnaslov: "Slovenski" u Vramčevoj *Kronici*. Vidi još: Vatroslav Jagić, *Die slavische Sprache im allgemeinen*, Die Osteuropäischen Literaturen und die slavischen Sprachen, Berlin-Leipzig 1908., 24.

interferencije. Uostalom o tome je posvjedočio isusovac Juraj Habledić,⁸ kasnije i Senjanin Pavao Ritter Vitezović (1652. – 1713.).⁹

Ovdje predočeni tekstovi pojedinih pogodbi/ugovora prepisani su suvremenom hrvatskom latinicom i popraćeni bilješkama. Budući da su s jezične strane vrlo zanimljivi, tekstovi su mogli biti korišteni kod izradbe Hrvatskokajkavskoga rječnika od kojega je do danas tiskano četrnaest svezaka.¹⁰ Svaki od spomenutih tekstova na latinskom jeziku, ima kratku uputu o čemu je riječ, kao na primjer:

*Conventio cum Pictore Ioanne Georgio Gaiger pro altari Capellae S. Xaverii pingendo et inaurando. Anno 1652. 22. Novembris.*¹¹

Pogodil sam se z Hanzom Jörgom Gaiger-Felderom¹² malarom v Novom Mestu stojećim, za jeden oltaric v kapelu svetoga Ksaveriuša Kolegiuma ježuvitanškoga v Zagrebu ovak, i ovem zakonom da knez Hanz Jörg malar dužan bude dobrim zlatom, prez vsega srebra pozlatiti pet zrezanih kipov, i druge vse cirate,¹³ koje su iz lipovoga dreva zrezane. K tomu dužan bude namalati dva kipa, jednoga posred svetoga Ksaverijuša, drugoga u gornji kraj Blažene Device Marije, onak i onuliko oba dva kipa, kak bude potrebno i kak budu patri ježuvite od njega potrebuvali. Zverhu toga dužan bude moj cimer¹⁴ i pismo na oltar gore napraviti.

⁸ Juraj Habledić (1609. – 1678.) autor je dviju knjiga koje su se koristile za propovijedi u Zagrebačkoj biskupiji, to su: *Zercalo Marijansko* (1662. Knjiga je dostupna u pretisku.) i *Pervi otca našega Adama greh* (1674.)

⁹ O njemu vidi: Vjekoslav Klaić, *Pavao Ritter Vitezović i njegova djela*, MH, Zagreb 1913.; Alojz Jembrih, *Pavao Ritter Vitezović (1652. – 1713.)*, Družba Braća Hrvatskoga Zmaja, Zagreb 2017.

¹⁰ U tom su svesku obrađene riječi od *razboren do seljanec*.

¹¹ Svi ovdje predočeni ugovori bit će (i jesu) dopuna članku Lelje Dobronić, *Crkva Sv. Katarine u Zagrebu i hrvatsko plemstvo*, objavljenom u godišnjaku *Tkalčić*, 4, Zagreb 2000., 379-424. Nije jasno, iako je autorica poznavala *Acta irregrata Coll. Soc. IESU Zagrabienensis*, tiskan u *Vrela i prinosi* [10]19, 1992/93, među kojima su i ovdje prepisani tekstovi Ugovora, iz kojih ona citira pokoju rečenicu, da bi navela: "... zapisano je u ugovoru, ali knjige više ne postoje , uopće ne navodi gdje je dotični ugovor objavljen. Budući da su izostavljeni (?) kajkavski tekstovi ugovora, iznova ih ovdje objavljujemo u cijelosti.

¹² O njemu vidi: Mirjana Repanić-Braun, *Hans Georg Geigerfeld u Hrvatskoj*, Peristol, 33, Zagreb 1990.

¹³ ukrase

¹⁴ grb

Zato vse, to je to, za zlato i za svoj trud imal bude od mene osamdeset ranjčki,¹⁵ polovicu vu gotovom, a drugu pak polovicu v žitku,¹⁶ vinu, siru, maslu, slaninah pod pravo i dostojno cenu vuračunano, kotero mi dužni budemo z našimi ljudmi njemu položiti vu Brež(i)ce.

Actum Čiče, die 22. Novembris. Anno 1659

Comes Nikolaus Erdeödy m. p. L. S.¹⁷

Baltazar Milovec (1612 – 1678),¹⁸ inače kolegijjski kroničar, dopisao je slijed plaćanja spomenutom slikaru, tako je na latinskom jeziku dodao: In hoc pretium¹⁹ accepit²⁰ Flor²¹ Rhenenses decem.²² Item die 7. Febr. 1660. Flor quinque. Item die 16 Febr. 1660 Flor 5. Item 11 Maij accepit Flor 5. Item accepit unum bouem²³ pro flor 10. Item 19 Mij Flor 10. Item die 29 Maij Flor 8. Item 22 Iunij accepit flor 5. Item die 14 Augusti accepit Flor 5. Item die 6 7bris²⁴ accepit Flor 5. Item in 7br. accepit Flor 7. Quibus accepit solutus est.²⁵

Contractus²⁶ pro amplificatione²⁷ Capellae S. Xaverii apud vineam S. Michaelis. Anno 1674. die 18. Januarij.

Leta 1674. meseca januaruša, dan 18. Ja dolje podpisani Kolegijjuma zagrebečkoga rektor pogodil sem se s knezom²⁸ Silvestrom Donati zidarom i purgarom

¹⁵ Vrsta novca: rajnski floren, zlatnik. Vidi: Zlatko Herkov, "Horvacki novac" – Hrvatska novčana jedinica XVIII. stoljeća, Starine, JAZU, knj. 44, Zagreb 1952., 149; Isti: *Grada za financijsko-pravni rječnik feudalne epohe Hrvatske*, II., 1956., 327-328.

¹⁶ žito

¹⁷ Tekst dogovora, kao što se razabire iz potpisa, sklopio je sa slikarom Nikola Erdedi stariji, koji je bio i hrvatski ban od 1670. do 1693. Inače, ta plemićka obitelj mnogo je pomagala isusovački red u Zagrebu, posebno se kao dobrotvor istaknuo upravo Nikola i njegova supruga grofica Drašković Magdalena. Njemu je Juraj Habelić posvetio svoje *Zercalo Marijansko* 1662. Vidi pretisak s pogovorom Alojza Jembriha i hrvatski prijevod spomenute posvete, izd. Gradska knjižnica Velika Gorica i župa Vukovina Staro Čiče, 2009., 95-100. O Nikoli Erdediju vidi u: *Hrvatski biografski leksikon*, knj. 4, Zagreb 1998., 66-67.

¹⁸ O njemu vidi: Vladimir Vrana, "Dušni vrt" o. Baltazara Milovca (1664), *Vrela i prinosi*, svez. 12, Sarajevo 1941., 193-209. Nekrolog njemu vidi u *Vrela i prinosi*, br. 6, 1936.

¹⁹ cijena

²⁰ primio

²¹ *Florensem*, floren, zlatnik

²² *Deset ranički* - deset rajnskih zlatnika

²³ dobio je vola

²⁴ Mjeseca rujna

²⁵ Time je isplata završena.

²⁶ Ugovor

²⁷ Za proširenje, povećanje

²⁸ Knez bi značio majstor ukoliko nije to staleški naziv

zagrebačkoga kraljevoga varaša za povekšanje kapele svetoga Ksaverijuša gore blizu vinograda našega svetoga Mihalja imenuvanoga podignjene ovak i ovom zakonom, da gore imenuvani knez Silvester Donati dužen bude prizidati i podignuti od sunčenoga zahoda²⁹ vezdašnje kapele prvi kraj cirkve od fundamentov začemši tja do krova zvuna i znutra. *Najopervič*:³⁰ z lepum i pristojnum proporcijum visine, širine i dužine, tak da fundamenti budu zadovoljno gluboki, zid oberh zemlje debel kuliko bude potrebno k tulike visine. Prostor vnutre im lieht (?) dug pet celeh klauftrov razve zida,³¹ širok četiri cele klaufre razve zida, visok zvuna i znutra tuliko, da nova bolta bude višeša od vezdašnje pol klauftra,³² vu začetku poleg vezdašnjega zida tuliko širši zid kuliko bude potrebno na dostojnu proporciju. *Drugoč*: da mesto vezdašnjega stare kapele frontispiciuma postavi se arkuš svojimi stupiči lep i snažen i na stupičeh dostojni gesimsi (?). *Tretič*: da se novi frontispicium podigne špičast do krova z jednem prostranem okrugljem oblok, koj oblok niže bolte ali pod boltu mora dojtí, a zada pak da se oberh gore imenuvanoga arkuš zid gore spelja do krova novoga, tak da se vezdašni turnič³³ ne vrazi.³⁴ *Četertič*: da rezani kamen, koteri je vu vezdašnjeh vrates položi se na nova vrata i poke dobe³⁵ je jeden gradič potert, mesto njega položi se novi. *O petom*: da na strane još jeden oltar iziđe naproti³⁶ onomu koteri je sada poleg vrat vu drevenom ganku,³⁷ i k tomu oltaru nogu ciglom potaracanu.³⁸ *O šestom*: da na stranske stene ploži ali na vsaku dva menša, ali na vsaku jednoga vekšega obloka po latinsku formu mezaluna imenuvanoga, kak bude lepše i kak zaradi bolte bude moglo biti, i posred vsakoga obloka stupič z cigla. *O sedmom*: da bolta lepu i snažnu položi i posred nje mali okrugli oblučec na respirakulum.³⁹ *Ob osomom*: da stene znutra lepo nacifra vapnenimi laistami⁴⁰ kak je pri svetom Jožefu vučinjeno. *O devetom*: da mu vsaki oblok koji budu na stenah železne rešetke položi i zide poleg svoje meštrije zveže drevom i železom kuliko bude potrebno. *O desetom*: da paviment⁴¹ onem kamenom potaraca, kojim je dreveni

²⁹ Zapada, od zalaza sunca

³⁰ Najprije

³¹ osim zida

³² Klafta, mjera za dužinu i prostor

³³ tornjić

³⁴ Ne oštetí

³⁵ Budući da

³⁶ Prema, nasuprot

³⁷ Drvenom hodniku

³⁸ popločenu

³⁹ Prozor koji se može odškrinuti da dođe svježi zrak

⁴⁰ Vjerojatno su to štukature.

⁴¹ pod

gang potaracan, kaj bude falilo rezanoga kamena prida svojega. *O jedenajstom*: da zvuna okolu mali gesims napravi pod krovom. *O dvanajstom*: da zid lepo pofrajha i pobeli zvuna i znutra i vugle dostojnum farbum pofarba i vezdašni dreveni gank razmeče.

To vse bude knez Silvester dužen napraviti i zveršiti svojum vsakojačcum materijum kaj je god k zidu potrebno, kamenje, cigel, vapno, pesek, vodu, tačke, krampe, štange, motike, vsakojačke težake i kopače i k mortu i curikere ob svojem strošku bude daval, i grušte svipogne vse svojemi težaki, čavli, deskami i tramiči bude podigaval i rastepal. Tak za vse razmevši da od mene ništar ne more potrebuвати malo ni vnogo, nego što mu je obečano i na kaj jesam privolil.

Za ves svoj trud, za delo i za materiju⁴² bude imel gotovoga novca tristo raniški, pet kvarti⁴³ herži, ⁴⁴ šest veder⁴⁵ vina i jednoga srednjega kernjaka.⁴⁶ Na pomoć pak svoje materije⁴⁷ bude imel dva centa železa, jeden gater aisen, drugi shis (?) debelih štangih. Item on kup kamenja ki je tamo pri sv. Ksaverijušu. Item drevo ono iz koteroga je gank dreveni pred kapelum kuliko bude potrebno za grušte i za svipognje (?), razve presnic, obločneh tablih i krova, i tak da tramičev koji mogu k novomu krovu služiti ne bude rezal prez velike potreboče i opitanja.

Na konec konca bude se skerbel da ovo leto zgoda i za toploga vremena vse dogotovi, da se bude cirkva mogla zagoda⁴⁸ posvetiti, to vse razmevši tak da bude včinjeno verno kak se Boga boječega človeka i poštenoga purgara pristoji.

Za vekšega verovanja jesem moje ruke podpisanje navdnim našega Kolegijuma zagrebečkoga pečatom potverdil. *Zagrabiae Anno Mense, die, ut supra.*

Mihael Škerlec Collegij Soc. IESU Zagrab. Rector m. p.⁴⁹

Io Silvestro Donati afermo chome di sopra mane propria.

I kod toga je Ugovora latinskim jezikom dopisano obročno plaćanje. Anno 1674 die 21. Januarij in suprascriptam conventionem accepit florenos Rhen. Cen-

⁴² Za materijal

⁴³ četvertinka

⁴⁴ raži

⁴⁵ Vedro je mjera za tekućinu.

⁴⁶ 'Krmaka', 'svinče'

⁴⁷ Građevnog materijala

⁴⁸ Na vrijeme

⁴⁹ Mijo Škrlec (Škerlec) rođen je 22. listopada 1635. u Čičama u Turopolju. Studij filozofije apsolvirao je u Grazu; u isusovački red stupio je 22. listopada 1654. Bio je profesor filozofije i moralke u zagrebačkom isusovačkom Kolegiju i teologije u Beču. Dužnost rektora zagrebačkoga isusovačkoga Kolegija obnašao je u dva navrata. Bio je rektor i učitelj isusovačkih novaka u Trenčinu (Slovačka). Umro je u Zagrebu 28. svibnja 1678. Za njega je rečeno da je bio izvanredno sposoban, "radi vrlina srca i uma od svakog štovani i voljen, od mnogih pitan za savjet. , Vaninao, *nav. dj.*, 368.

tum in Coronatis Venetis. Item 21 Aprilis accepit flor. 20. Item 4 Maij Flor. 30. Item 29 Maij flor. 10. Item die XI Iulij flor. 40. Cum hac obligatione quod nihil sit amplius petiturus usque dum fornicem imposuerit.

*Conventio Fabri lignarij pro tecto & turricula templi S. Catharinae. Anno 1674. 30. Septembris.*⁵⁰

IHS

Anno 1674 die 3o Mensis Septembris pogodio sem se z Juricum Jušekom cimermanom⁵¹ iz Brežec,⁵² tak i pod te red, da rečeni cimerman vse svojemi ludmi, svojem stroškom i skerbjnm, iz našega dreva i lesa, napravi i postavi ves cimper⁵³ i vse kaj se gode cimermanskoga dela pristoji, pod jeden lep cigleni krov, i da rečeni cimper poletva tako da nikaj ne bude falilo, nego sam cigel gore postaviti. K tomu da takajše jeden lep turnič od sunčenoga izhoda oposred⁵⁴ na začelku poleg danoga obriza napravi, postavi, pobije i pokrije, tako da se pleh bude na gotovo mogel pribijati. Ja pako dužen budem ludi dati kada se cimper bude gore vlekeli, kuliko bude potrebno na pomoč. Ter to vse tako, da se tako bude paščil,⁵⁵ da se krov bude mogel pred zimom pokriti.⁵⁶ Turnič pako, ako bi se ne mogel pred zimom dogotoviti, da ga na protuletje⁵⁷ dogotovi i gore postavi, kako je gore napisano. Ja pako za njegov trud i delo obečal sam mu plače i lona vu gotovih penezeh sto i petdeset raniškov i likofa⁵⁸ pet veder vina. Za verovanja radi dah mu

⁵⁰ Dakle, pristupilo se obnovi crkve sv. Katarine nakon požara 25. lipnja 1674., “koji je za samo dva sata pretvorio Gornji, a dobrim dijelom donji grad u prah i pepeo.” Vanino, *nav. dj.*, 468-469. Jasno da je u tom požaru stradala i crkva sv. Katarine “od koje su ostali samo zidovi i svod”, Vanino, *nav. dj.*, 469.

⁵¹ tesarom

⁵² Iz Brežica

⁵³ Krovna konstrukcija

⁵⁴ U sredini

⁵⁵ *Paščiti se* – žuriti se

⁵⁶ Jušek je postavio krov i pokrio crkvu, no, međutim, krov se je pokazao slab u izvedbi. Stoga je rektor Stjepan Sajković sklopio novi ugovor 19. srpnja 1676. s tesarom Petrom Wolfom iz Maribora da on popravi i učvrsti krov na crkvi sv. Katarine. No i njegova je izvedba popravljivanja doživjela istu sudbinu kao i Juškova prethodno. Krov se je do 1677. ulegnuo. Stoga je rektor Ivan Despotović 11. svibnja 1679. sklopio ugovor s celjskim tesarom Markom Konšekom koji će o svom trošku i svojim ljudima skinuti stari krov i postaviti novi na crkvi do svetišta i na sakristiji. Ugovor vidi ovdje. Vidi još: Vanino, *nav. dj.*, 469.

⁵⁷ Na proljeće

⁵⁸ Isto što i *aldomaš*, nagrada nakon obavljena posla, *likovo*

ov list iliti konvenciju rukom mojom podpisan i pečatjum zapečaćen, on pako, pokedhob da pisati ne zna, postavil je križ rukom svojum mesto podpisanja †.

Mihael Škerlec Collegij Soc. IESU Zagr. Rector m. p.

Na poledini je Ugovora upisano obročno plaćanje kroz osamnaest puta od listopada 1674. do svibnja 1675. Da bi na kraju još dopisno: Vu starom vinu ko su jemali pint⁵⁹ po dva groša, vzeli su sto i pet pintov, to čini R. 10 den. 40. Novoga vina vzeli su do denešnjega dneva quod est 23. Xbris⁶⁰ pintov dvadeseti i jedan i pol.⁶¹

Contractus cum Arculario⁶² Varasdiensi Thoma Derwant Anno 1675 2. Januarij pro Altari (S. Apoloniae) simili Snactae Barbarae nimirum quod est e regione illius.

Anno 1675. Die 20 Januarij Ja dole podpisani, pogodil sem se z Tomašem Dervant purgarom i tišlarom varaždinskem, za jeden oltar vu cirkvu sv. Katarine vu Zagrebu in Collegio Soc. IESU, tak da ov oltar bude per omnia onako napravljen i izgotovlen, kot oltar sv. Barbare, za kojega su se gospa Ručička nih milost na ov isti dan s nim pogodili,⁶³ na koteru se pogodbu referujem,⁶⁴ tak da i ov isti oltar postavljen bude do prišestnoga⁶⁵ junija. Za plaču imal bude sto trideseti i osem koteru plaču daval mu budem dela gledeč.

Actum Varasdini Anno et die quibus supra.

Vu to dal sem mu raniškov 30. Item raniškov 4.

L. S. (Pečat T. Dervanta)

Ovu pogodbu i ja potvrđujem mojom pečatjum i pokedhob pisati ne znam mesto podpisanja jesem križ postavil. †⁶⁶

⁵⁹ *Pint, pinta* – vinska mjera, vidi: Herkov, *nav. dj.*, 1956., 249-250.

⁶⁰ Mjeseca prosinca

⁶¹ Iz toga proizlazi da su tesar Jušek i njegovi pomoćnici bili jako žedni.

⁶² Stolar, tišljar

⁶³ Bila je to Helena rođ. Patačić, žena Ivana Ručića koji je obnašao službu zagrebačkog gradskog suca, te je bio i dožupan Zagrebačke županije.

⁶⁴ Pozivam se

⁶⁵ dolazećega

⁶⁶ Dakle, spomenuti majstor nije znao pisati, ali je zato znao svoj posao!

Die 15. Maij 1675. Conventio Generosi Domini Gergii Gothal cum Thoma Dervant arculario Varsadinensi pro Altari SS. Apostolorum.

Ja Tomaš Dervant tišljar i purgar varaša varašdinskoga, pogodil se jesem po plemenite gospe Helene Patačić negdašnjega pokojnoga gospona Ručić Janoša vice komeša ostavljene vdove s plemenitim gosponom vice komešem i kapitanom z gosponom Jurjom Gotalom za jeden oltar svetih apostolov vu cirkvu zagrebečku svete Katarine patrov ježuvit ovak i ovem modušem. Da ja dužan budem te imenuvani oltar napraviti černim delom, kotero se imenuje ainpachte orbait, iz mojega vsega zevsema hruškovoga, a nikakvoga drugoga dreva gde goder potrebno bude polag meštrije tišljarske razve rezanoga iz lipovine dela: i to polag obrisa ali signature, koteru je poštvani pater rektor zagrebački poznamenoval A. A. I svojim imenenom podpisal zevsemi cirati,⁶⁷ stupiči i drugemi ciframi sakojačkemi onde vu te iste signature položenimi liepo, verno i polag moje meštrije snažno, na meru one iste kapele, vu koteru je rečeni oltar odlučen. Kojega vsega zgotovljenoga ja budem dužan z foringu⁶⁸ gospona gore imenuvanoga vice komeša i kapitana vu Zagreb postaviti, vu odlučeno mesto podignuti, i ako bi se kaj na putu poterlo pobolšati. I zverhu vsega toga za vsega verovanja radi, da nikakove sumlje⁶⁹ mesta ne bude, pervo nego se delo pofarba, dužen budem pokazati onomu koj na to bude odlučen, da se pozna da ništar ne bude jalševoga,⁷⁰ ali drugoga dreva, mesto hruškovoga nuter položeno.

T vse do Lucinja,⁷¹ ali najdalje do Božiča vezda tekučega lieta 1675. Za moj trud, meštrij i drevo obečano mi je, i dužen mi bude dati gore imenuvani gospon i kapitan gotovoga novca tekuče vu orsagu monete raniški sto i osemnajst. Ova pako plača davala mi se bude gledeč na delo. Za vekšega verovanja radi, jesem se mojum rukum podpisal, i ovu pogodbu mojum pečatjum potverdil. Vu Varasdinu. Die 15. May 1675.

I poke dobe ja sam ne znam pisati mesto mojega imena jesem mojum rukum lastovitum križ vučinil †

Vu to pogodbu jesem prijel 18 Juni raniški: 15.

⁶⁷ ukrasima

⁶⁸ Sa zaprežnim kolima

⁶⁹ sumnje

⁷⁰ Drvo jalša, joha

⁷¹ Blagdan sv. Lucije

*Coventio & promissio*⁷² *Generosi Domini Goergii Gothall, facta sculptori Varasdinensi pro statuis ad altare ab ipso constitutum anno 1675. Die 15. Maji.*

Ja Gotal Juraj od Gotalovec cesarove i kraljeve svetlosti vu pokupske krajne kapitan, pogodil se jesem s knezom Honz Jakopom Oltempoherom Pilhauerom⁷³ vu Varaždinu stojećem tak i tem zakonom, da te isti knez Honz Jakob zreže i napravi za oltar sveteh apostolov vu cirkvu svete Katarine pri patreh ježuvitah zagrebečkoga Kolegijuma sedem kipov, dva po imene svetoga Januša⁷⁴ i svetoga Mateja na polpeti šolin⁷⁵ visoke. Druga dva po imene svetoga Marka i svetoga Lukača⁷⁶ vsakoga na polčeterti šolin, na verhuncu pak oltara dva angela, vsakoga po dva šolina, i najzgora kip Kristuša na ramenu ovčicu nosečega⁷⁷ na tri šolina. K tomu trinajst angelskeh glavic kotere potrebne budu na oltar, poleg tišljarove designacije ali obrisa.⁷⁸ Za vsaki šolin obečal sem mu i budem dužen dati trideseti i pet groši, za vsaku pak angelsku glavicu pol raniškoga, kaj vse skupa zračunano včini četrdeset i šest raniški denarios šestdeset, i to vu monete po orsagu tekuće davalo mu se bude gledeč na delo. I da lepo i snažno⁷⁹ polag svoje meštrije vučini.

Actum Rakitje die 15 Majj 1675.

Item qui supra Georgius Gotthal m. p.

*Conventio cum Murario*⁸⁰ *Sylvestro Donati pro incrustatione interiori templi*⁸¹ (15. VI. 1675)

Leta 1675. Meseca Juniuša dan 15. Ja dole podpisani Kolegijuma zagrebečkoga rektor pogodil sem se s knezom Silvestrom Donati, zidarom i purgarom zagrebečkoga kraljevoga varaša za popravu nuternu vse naše cirkve svete Katarine i sakristije ovako i ovem zakonom: najpervo: da boltu vsu znutra i od zgor ako bi kade pučila vterdi, poravi i v takov red i sigurnost spravi, da se pri nje ni napoltam nikakovoga kvara ne bude bojati. I ako bi se i potlam kade vu rečene bolte što takovoga pokazalo, kaj bi ne bilo dobro popravljeno ali vterđeno, ali odkuda

⁷² obećanje

⁷³ kiparom

⁷⁴ Ivana

⁷⁵ *Cipeliš*, stopa, mjera za dužinu (dužina cipele potplata)

⁷⁶ Luke. Dotični majstor je trebao izraditi četiri evanđelista.

⁷⁷ Kip Isusa Dobrog Pastira

⁷⁸ nacrt

⁷⁹ čisto

⁸⁰ Sa zidarom

⁸¹ Za žbukanje unutrašnjosti crkve

bi kakov periculum mogal biti, bude dužen rečeni knez Silvester popraviti vigore huius conventionis.

2do da ves stari flaster⁸² z bolte⁸³ i zevsega nuternega zida vu cirkve i sakristije kaj ga je goder do najmenšega kutica, bude dužen dole vreči⁸⁴ i vsu zevsema iz nutra cirkvu i sakristiju od bolte počemši do fundamentoma znovič⁸⁵ poflastrati⁸⁶ i pofrajhati⁸⁷ i takajše lepo znatno i dostojno pobeliti.

3tio. Gecims (?) nuterne iliti vence lepo sažno popraviti.

4o. Obloke vu Sanctuariomu⁸⁸ z jedne i z druge strane onako reformerati, kako se bude patrom na njihovu dobru priliku videlo.

5o. Veze železne čez vsu cirkvu iz našega železa dužen bude postaviti i zide dobro skupa zvezati.

6o. Kade potrebno bude okol bolte i vu kapelicah oberh oblokov snažnje cirate napraviti, i vse okol vrat i oblukov vu lep redi spodobu vse spraviti.

7o. Oposred bolte on obluk zazidati i vu njega sveto ime Jezuševo lepo ciritami nakinčeno napraviti.

8uo. Kamenje rezano koje oberh fundamentoma, gipsom tverдно i snažno popraviti.

9o. Zide na kojeh oltari stoje vse lepo popraviti, kamenje veliko na nje naravnati i prizidati, one iste zide više ali niže včiniti kako mu se pokaže, i nje takajše pofrajhati i pobeliti. I jednum rečjum, kajgoder se pristoji zidarskoga dela, i kaj se žnjim more naparviti i popraviti, to vse rečeni knez Silvester Donati bude dužen svojemi težaki, zidari i meštri zgotoviti lepo snažno i dostojno. Grušte⁸⁹ takajše prenašati, napravljati i vsa takova potrebna dela težaki svojemi dužen bude opravljati, prez naše skerbi.

Zdrugoga pako kraja, dužen budem ja i consequenter Kolegijum knezu Silvestru Donati dati na grušte drev velikih 40 rahlinov⁹⁰ 80 maleh krajcernic⁹¹ 200 deščernih⁹² čavlov 1000 škafov 12 klamfi 10. Tak da drevo, deske, čavli, klamfe

⁸² Stara žbuka

⁸³ Sa svoda crkve

⁸⁴ skinuti

⁸⁵ Iznova, ponovo

⁸⁶ požbukati

⁸⁷ Poglazurati, staviti finu žbuku, zadnji sloj

⁸⁸ U svetištu

⁸⁹ Skele

⁹⁰ Široke daske

⁹¹ Daske *krajci*, koje se prvo pile s debela na pilani, prva vanjska daska

⁹² Čavli za daske

kada delo dokonča Kolegijumu ostane. K tomu dužen mu budem dati, vapno, pesek, cigel, kamen, gips, rašteku jednu čez ku se pesek seje, letvi takajše 20 i ništar drugoga. Za plaču njegovu budem mu dužen dati 170 raniški gotovih penez, jeden zlat dukat zapitka kada dogotovi, i vsaki dan, kada sam delal bude, jede pint vina i nikaj več. On pako delo svoje dužen bude dogotoviti do Velike Meše.⁹³

I tu konvenciju za vekšega verovanja radi, ja i imenuvani knez S Donati Silvester podpisasmo i zapečatismo. Actum Zagrabiae Anno & die quibus supra.

Michael Skerlec Rector

Collegij Soc. Iesu Zagrebiensis m. p.

Io Siluestro Donnati afermo quanto di sopra.

Dodan je popis plaćanja po četiri obroka s ukupno 120 raniškov.

Isti je Donati obnovio i vanjske zidove crkve sv. Katarine pa je i za taj posao napisan dogovor koji glasi:

Conventio cum Dno Sylvestro Donati murario ratione templiextrinsece restaurandi. (5. IX. 1675)

Leta 1675 meseca 7bra. dan 5. Ja dole podpisani, Kolegijuma zagrebačkoga rektor, pogodil sem se s knezom Silvestrom Donati, zidarom i purgarom zagrebačkoga kraljevskoga varaša, za popravu zvonku vse cirkve naše sv. Katarine ovako(vem) modušem:

Najpervo: da vsu cirkvu sv. Katarine zvuna pofrajha kadi bude potrebno, i obeli. *Drugo to:* da Frontispicia⁹⁴ kak bude dobro i dostojno zeziđe, i obloke koji ne budu potrebni zatverdi. *Tretje to:* da gzimse na vsu cirkvu i frontispicija dobre i zadovolno velike postavi. *Četero to:* da od zemlje vsu cirkvu onako pofarba kako bude volja p. Rektora iliti Kolegijuma, i ne listor od zemlje nego i povsud kud bude potrebno. *Peto to:* da ves cirkveni krov s krovnim ciglom⁹⁵ pokrije, i oberh toga mali krovce oberh kapelice kud voda teče, pod ovu formu kak je patru prokuratoru kazal da se more pokriti. *Šesto:* da oberh vrat velikih cirkvenih krovce načini pod ov moduš kak je i pervo bil postavljen, i to vse svojemi težaki i ljudmi dužen bude vučiniti. Ja pak za trud njegov i službu dužen mu budem dati cigla, vapna, kamenja, peska koliko bude na dela dokončanje potrebno, drevja tulikajše za vse grušte i desak na njegovu potrebčinu. K tomu takajše, težakov 20 koji budu na njegovu službu i vu penezeh raniškov 80 i ništar več. On pako

⁹³ Blagdana Velike Gospe, 15. kolovoza

⁹⁴ Pročelje crkve

⁹⁵ crijepom

delo svoje dužen bude zgotoviti vu zidanju i flastranju⁹⁶ do Martinja za stanovito a krov do adventa. Ja ovu konventiju dal sem za večega verovanja radi dan i meseca gori postavljeni &. Dati sunt illi flor 30.⁹⁷

Contractus sculptoris Varasdinensis Ioannis Jacobi Altenpacher prostatius ad altare SS. Apostolorum Anno 1675. 12. Septembris.

Ja Hans Jacob Altenpacher pildhauer⁹⁸ i purgar vu Varašdinu stojeći, pogodil se jesem s plemenitim gosponom Jurjom Gotalom vicekomešom i kapitanom,⁹⁹ tak i tem zakonom da ja izrežem i napravim za oltar sveteh Apostolov vu cirkvu sv. Katarine pri patreh ježuvitah zagrebačkoga Kelegijuma sedem kipov, dva po imenu sv. Ivanuša evangeliste z orlovom, i vu ruke s knjigami, s peharom i kačum, svetoga Mateja evangeliste z angelom i s knjigami i s perom, vsakoga na polpeti šolin. Item sv. Marka z oroslanjem,¹⁰⁰ s knjigami i s perom vu ruke, sv. Lukača z volom, s knjigami i s perom vu ruke, vsakoga na polčeterti šolin visokoga, na verhuncu pak oltara dva angela vu rukah s knjigami odpertimi, vsakoga na dva šolina visokoga, najzgora pak kip Kristuša koji na ramenu nosi ovčicu, na tri šolina visok. K tomu trinajst angelskih glav kotere potrebne budu poleg obrisa ali signature tišljarove. Za kotero moje delo i drevo dužni mi budu gore imenuvani gospon vice-komeš i kapitan platit od vsakoga celoga šolina gršev tridesti i pet od vsake angelske glavice male i vekše prek jedno z drugim preštímavajuč rajniškoga pol, a moje pak vse delo dužen budem zgotoviti do Božiča letošnjega i plača bude mi se davala na delo gledajuč vu tekuće po orsagu monete. Actum vu Varašdinu dan 12 7bra 1675. Na vekše verovanje jesem se podpisal mojom rukom, i mojom pečatom podpečatil.¹⁰¹

Joan Jacob Altenbach

Burger¹⁰² und bildhauer¹⁰³ m. p.

L. S. Dodano je još: Die eadem vu račun jesem prijel rajniški deset vu peteh škudah.¹⁰⁴ Item 26. 9bris accepit flor. 10. Item die 22 Febr. 1676. Accepit flor 5.¹⁰⁵

⁹⁶ žbukanju

⁹⁷ Tekst je bez pečata i potpisa. Vidi: Vanino, *nav. dj.*, 471.

⁹⁸ Kipar

⁹⁹ Bio je rodom blizu Novog Marofa, mjesta Gotalovec

¹⁰⁰ S lavom

¹⁰¹ To je ugovor sličan onome koji je već bio sklopljen, vidi naprijed ovdje: *Actum Rakitje die 15 Majj 1675.*

¹⁰² Purgar, građanin

¹⁰³ Kipar, drvorezbar

¹⁰⁴ Vrsta novca

¹⁰⁵ Takvi su podatci na Ugovorima pisani rukom Baltazara Milovca. Očito je on tada u Kologiju bio prokurator.

*Contractus cum Fabro Lignario Marco Konssek pro sistematē tecti Templi
S. Catharinae Anno 1679. (11.V.)*

Ja Ivan Despotović¹⁰⁶ zagrebačkoga Kolegijuma rektor pogodih se s Markom Konšekom cimermanom iz Celja za naše cirkve svete Katarine krov tak i tem zakonom, da on Marko Konšek cimerman načini novi grušt i vez za rečeni krov cirkveni po vsem tja do koruša, i takajše oberh sakristije; i k tomu krovu da on za vse drevo prepašči¹⁰⁷ to je to za roženice i pante, tramov 20 vekšeh, i drugo drevo kotero je k vezu potrebno, tak da vez bude dober i jak, i stalen; ja pak 12 velikeh tramov da preskerbim, i ono drevo, kotero bude potrebno na on falat¹⁰⁸ nad sakristijum. K tomu da rečeni cimerman svojemi ljudmi vse kaj je drevenoga na starom krovu dole položi, i novi krov gore postavi izvan samoga črepa, i onoga dela kotero se zidarov dostoji. Za čavle takaj i za letve, da ja preskerbim. Za to vse obečal sem mu tri sto i osedeset ranički, dvadeseti veder vina, i jednoga konjiča, i njemu samomu hranu. Ta pogodba vučenjena je pred knezom Matijaš Faberijušem i knezom Mihalj Kozjakom, jednom i drugem plemenitoga, kraljevskoga, zagrebačkoga varaša senatorom. Vu rečenu pogodbu dal sem mu vu napredek¹⁰⁹ pred dvemi purgari iz Celja – Šimunom Rožmanom železnem kramarom,¹¹⁰ i Matijaš Predecem štacunarom – petdeset škud iliti sto ranički, kako je to zoseb napisano. Dano vu Zagrebu 11 dan Majuša meseca. 1679.

L. S. L. S.

Kolegija zagrebačkoga rektor m. p.
Ivan Despotović. D. I

*Contractus cum Pictore Bernardo Bobich pro Altari S. Francisci Borgiae
pigendo et inaurando. Anno 1684. (7. III.)*

Anno 1684. die 7. Martij: pogodil sem se s poštvuanem Leonardom Bobič malarom na Kaptolomu stoječem, da on svojem trudom, stroškom, skerbjum pozlati i pomala oltar svetoga Ferenca Borgijaša vu naše cirkve svete Katarine; svojem zlatom, svojum farbum, i vse kaj je k tomu potrebno davaši. Tak i pod te

¹⁰⁶ Isusovac Ivan Despotović (1639. – 1711.) bio je također i profesor latinskoga jezika poznatom Pavlu Ritteru Vitezoviću i drugima. Despotović je rođen u Čakovcu 18. studenoga 1638. U isusovačkom je redu bio od 11. prosinca 1656. Više je godina bio profesor na sveučilištima u Grazu, Beču i Trnavi. Bio je doktor teologije i filozofije. Obnašao je rektorske dužnosti u Grazu i Zagrebačkoj isusovačkoj akademiji u tri navrata. Postao je i provincijal Austrijske isusovačke provincije (1708 – 1711). i kao takav umro je 4. siječnja 1711. u Celovcu (Klagenfurtu). Podatci prema Vanino, *nav. dj.*, 436.

¹⁰⁷ priskrbi

¹⁰⁸ dio

¹⁰⁹ U naprijed dao

¹¹⁰ Sakupljačem starog željeza

red, da rečeni malar vse pozlati lepo, dobro i terdno, kaj je goder beloga dela na rečenom oltaru. Item da obraze i druge kotrige¹¹¹ koji se moraju pomalati, lepo uredno i dostojno pomala: stupe takajše lepo na formu mramora napravi, vse per omnia, nikaj vun zverši,¹¹² kako je god oltar svetoga Ignacijuša, koj je ovomu naproti (samo dveh platnov iliti kipov, koji se na platnu malaju drugde, ne bude dužen malati) vse jednako napravi, vu vsem kaj se negovoga kunsta¹¹³ pristoji. Kako takaj i cimere, i rečjum vse, kaj je malarskoga dela. Ter to vse tako, da ves oltar gotov postavljen bude pred Trojaki¹¹⁴ ovoga tekučega leta 1684. I ako bi toga ne doprinesel, bude vu cene menje imal. Za svoje delo i trud, kako takaj i za strošek, obečal sem mu sto i trideset raniški. V to budem mu daval zlata, kelja¹¹⁵ i ako što drugo bude prosil pod cenu. I što prime ali vu penezeh, ali vu drugom, na ov se list, na tu drugu stran napiše.¹¹⁶ Za verovanja radi. Ja on, on vu Contract našemi rukami podpisasmo. Anno et die ut supra.

Mihael Škerlec D. I.

Bernard Bobič malar m. p.

Kolegija zagrebačkoga rektor m. p.

*Contractus & Conventio cum Arculario Matthia Erlom pro Ara Maiori S.
Catharinae. Anno Dni. 1684. (30. III.)*

Ano 1684. die 30. Mensis Martij, včinenena be pogodba s poštovanem meštrom Matijašem Erlom, tišlarom i purgarom Kaptolomskem, tak i pod red; da rečeni Matijaš Erlom tišlar, napravi zevsema lep i vreden oltar veliki vu cirkve Svete Katarine pri patreh ježuvitah vu zagrebečkom varašu. Koteri veliki oltar, bude moral ves biti iz hruškovoga dreva na svetlo černo poglađen, iliti schwartz beizt.¹¹⁷ K tomu dužen bude rečeni tišlar, vse rezane kipe, iliti statue, svojem stroškom včiniti po dobrom pildhaueru¹¹⁸ izrezati i napraviti. Lep i vreden tabernakulum,¹¹⁹ šilde za cimere¹²⁰ i za inskripcije,¹²¹ vse cirade¹²² iliti rezana dugovanja,

¹¹¹ Dijelove kipova

¹¹² Ništa van izbacivši

¹¹³ Umjetnosti, znanja

¹¹⁴ Blagdan sv. Trojstva

¹¹⁵ Ljepilo za drvo

¹¹⁶ Doista, na drugoj strani Ugovora latinskim jezikom dopisano je plaćanje u vremnskim razmacima. Vidi: *Vrela i prinosi* [10] 19, Zagreb 1992/93., 145.

¹¹⁷ Bajcan na crno.

¹¹⁸ kiparu

¹¹⁹ Svetohranište

¹²⁰ grbove

¹²¹ natpise

¹²² ukrase

rečjum, vse kaj se goder tišlarskoga i pildhauerskoga¹²³ dela i meštrije potrebuje i pristoji k rečenomu oltaru, iz svojega dreva, svojem stroškom i meštrijum, svojem trudom i skerbjum, poleg dane delineacije iliti muštre, i poleg razlučenja i potrebuvanja patra rektora Kolegijuma zagrebačkoga D. I., koteri na to rečeno delo skerb bude imal i vsu inspekciju iliti direkciju, dužen bude rečeni Matijaš Erlom tišlar napraviti, zgotoviti i vu cirkvu postaviti. Za vsa gore imenuvana potrebna duguvanja, za svoje delo, skerb i potrošek, bude imal rečeni tišlar gotovoh penez jedno jezero¹²⁴ i sto raniškov, vsaki raniški broječi po dvadeseti grošev ovdešneh, i za leikuff iliti aldomaš¹²⁵ kada delo zgotovi, jeden cent masla, i jeden cent sira, a drugo ništar. Tu pogodbu mi našem podpisanjem i pečatjum vsagdašnjum potverdismo. Peneze pako mi davali budemo gore imenuvanomu patru rektoru, on pako tišlaru. I kada se što penez da, na ovu konvenciju napiše rečeni pater rektor. Actum Zagrabiae die et Anno ut supra.

L. S.¹²⁶ Comes Nicolaus Erdeödi m. p. L. S. Graff Draskovich

Iohana Maā (Magdalena) m.p.¹²⁷

Ovdje dvanaest predočenih tekstova pogodbi – ugovora, uglavnom, odnose se na obnovu isusovačke crkve sv. Katarine na Griču iznutra i izvana, izradu kipova i oltara, bojanja, obnavljanja krovista i njegova pokrivanja. Oni su dragocjeno svjedočanstvo o načinu izvođenja radova, o odnosu naručitelja i izvršitelja radova. Detaljno je bilo dogovoreno što će izvođač radova trebati načiniti i koliko će mu za to biti plaćeno. Posebno je tekst zanimljiv s gledišta kajkavske terminologije u graditeljstvu. Neki su termini njemačkoga podrijetla, na mjestima je ostavljena latinska sintagma. Svakako bi leksik navedenih pogodbi/ ugovora bio koristan i kod izradbe hrvatskoga kajkavskoga rječnika od kojega je do 2017. objavljeno četrnaest svezaka. No, za proučavatelje kajkavskoga književnoga jezika 17. stoljeća i ovako će ovi tekstovi biti vrlo zanimljivi.

¹²³ kiparskoga

¹²⁴ tisuću

¹²⁵ Nagrada za završetak posla

¹²⁶ L.(ocus) S.(igilum) – mjesto pečata

¹²⁷ Ovaj su ugovor s navedenim stolarom sklopili Nikola Erdedi i njegova supruga grofica Drašković Magdalena.

Na mjestima sam stavio upitnike unutar teksta ugovora zbog nejasnoće značenja dotične riječi (*op. A. J.*).

CONSTRUCTION WORK CONTRACTS IN KAJKAVIAN DATING FROM
THE 17TH CENTURY AND PERTAINING TO WORKS IN THE JESUIT
ST KATHERINE'S CHURCH LOCATED ON GRIČ (ZAGREB)

By Alojz Jembrih, Zagreb

Summary

There are many printed texts and manuscripts in the Kajkavian literary language's history confirming its multiple functionality. There is also growing proof of the Kajkavian literary language's use in the works of Jesuit order authors in the Zagreb bishopric where their activities began in the town of Zagreb dating from 1607 till 1773. Their institutional seat was on Grič – Gornji grad (Upper Town) where they established a Jesuit monastery, organized courses/lectures – a gymnasium, and then they built St Catherine's church. Although the language used for lecturing in the gymnasium was Latin, Jesuits did not leave out the Kajkavian language from their communication and social activities. This is best evidenced by the presented texts of contracts concluded between them and the contractors on carrying out building and other works in St Catherine's church in Zagreb. However, contracts were also concluded in Latin and German. The texts selected hereby are those written in the Kajkavian literary language, and the intention is to display the functionality, the style and the lexis of that language in the 17th century.

Key words: Kajkavian; Jesuit order; St. Catherine's church in Zagreb; construction work; contracts